

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag
Pb. 132
7702 Steinkjer
E-post: rune.logstein@gmail.com

NVE
Pb 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Steinkjer 20.4.2015

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Fiskløysa kraftverk i Lierne kommune i Nord-Trøndelag.

1. Innledning – inngrepets omfang og landskapsmessige konsekvenser.

Skogkraft AS søker om konsesjon for Fiskløysa kraftverk i Lierne kommune i Nord-Trøndelag. Kraftverket forutsetter regulering av elva Fiskløysa, som har sitt nedbørsfelt i Lierne nasjonalpark og renner nordover ned gjennom liene i Muru og ender i Murusjøen.

Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 5,1 MW og vil gi en årlig energiproduksjon på 16,4 GWh. Fallhøyden mellom inntaket og kraftverket er på 186 m mellom kotene 502 moh til 316 moh. Den regulerte elvestrekningen med redusert vannføring vil være på 2,6 km. Dagens middelvannføring er 2320 l/s. Etter en regulering vil middelvannføringen det meste av året være 100 l/s, mens sommervannføringen oppgis til 300 l/s. Den regulerte vannføringen vil variere mellom 4,3% og 12,9% av opprinnelig middelvannføring.

Inntaksdammen vil få en bredde på 30 m og høyde på 2 m, mens arealet på reguleringsdammen bak damkrona vil være på ca. 2 dekar (mål).

Det er planlagt 700 m ny vei i området, der deler av rørgata på 1,2 km graves ned i veien. Det meste av rørgata går i inngrepsfrie områder utenfor den nye veien. Det samla inngrepet som følge av vei og rørgate vil være større enn rørlengden på 1,2 km. Noe av inngrepet i landskapet planlegges revegetert med stedegen vegetasjon over en god del år.

I tillegg kommer den synlige linjeføringen på 22 kV som knyttes på det eksisterende, oppgraderte linjenettet ved FV 74.

I anleggsperioden vil jordbunnen og vegetasjonen i en bredde opp mot 20 m bli utsatt for fysiske inngrep, der veien, rørgata og kraftledningen etableres. Samla areal som berøres oppgis til 53 dekar (mål).

Skogkraft AS er et utbyggingsselskap etablert i samarbeid mellom Statskog SF og NTE Energi AS.

2. Muru har store visuelle kvaliteter – utbyggingen bør unngås.

Dalsiden og dalbunnen i Muru nord for Lierne nasjonalpark har store visuelle kvaliteter. Elva Fiskløysa som starter inne i nasjonalparken og renner nordover ut i Murusjøen, er en svært viktig del av opplevelses-kvalitetene i dette naturlandskapet.

Området er lite berørt av større tekniske inngrep som vegutbygging, høyspentlinjer, hyttebygging o.l. Det er det gjenværende området nærmest kommunesenteret og tettbebyggelsen i Nordli, som er minst påvirket av menneskelig aktivitet, snøscooterkjøring inkludert.

Naturvernforbundet mener derfor at en utbygging må unngås.

3. Brunbjørn - viktig vandringskorridor og oppholdsområde mellom Sverige og Norge.

De nordvendte liene og dalbunnen i Muru-området mellom FV 74 og Lierne nasjonalpark, er det viktigste vandringsområdet for brunbjørn mellom Sverige og Norge i Nordli. Det gjelder både ferdsel av binner og hannbjørner. Området er også et viktig oppholdssted for binner med unger og er derfor av stor betydning for å oppfylle ynglemålet i kjerneområdet for bjørn.

Det er derfor viktig at området ikke blir utsatt for økt støybelastning og uro som forstyrrer leveområdene for bjørn og annen sårbar fauna.

Kraftmengden kraftverket vil produsere er relativt liten i forhold til viktigheten av å opprettholde biotopene som gode leveområder for den sårbare faunaen. For å sikre at brunbjørn som nasjonal, prioritert art ikke blir skadelidende, må området sikres mot kraftutbygging.

NML § 8 sier dette om det vitenskapelige kunnskapsgrunnlaget som må foreligge for arters økologi, før forvaltningsvedtak skal fattes:

NML § 8. (kunnskapsgrunnlaget).

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Naturvernforbundet mener at dette kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok utredet for brunbjørn i fagrapporten fra Sweco AS og at konsesjon ikke bør gis. Vi er overrasket over at konsesjonssøknaden og fagrapporten ikke en gang vurderer stenging av veiutvidelsene for allmenn motorisert ferdsel, for å begrense støybelastningen den vil medføre.

4. Muruområdet - naturmangfoldet er variert og produktivt.

Naturtypen i Muru er en del av det viktige skogsområdet som tidligere ble vurdert vernet på grunn av sitt rike biologiske mangfold. Området inneholder mange viktige biotoper og habitater for rype og skogsfugl, både som følge av den gode tilgangen på mat og yngleplasser og lite forstyrrelser fra menneskelig aktivitet.

Utbyggingsinngrep i selve Fiskløysa med tilhørende anleggsveier, vil imidlertid medføre økt menneskelig aktivitet og ferdsel, noe som vil ha negative følger for det mangfoldige dyrelivet. Det er grunn til å minne om at både lirype og fjellrype nå er kommet inn på «Rødlista» som nært truede arter.

Det er vanskelig å se for seg hvilke avbøtende tiltak som kan foreslås, for å avhjelpe de negative følgene inngrepene vil medføre for dyrelivet.

5. Nærheten til nasjonalparken – kan forhindre framtidige utvidelser og arronderinger av grensa mot nord.

Lierne nasjonalpark ble opprettet i 2004 og er sammenhengende med et tilsvarende verneområde på svensk side av grensen. Nasjonalparken er relativt liten med sine 333 km². Lierne nasjonalpark ble ikke bare opprettet som følge av at området er fritt for store tekniske inngrep. Hovedbegrunnelsen for opprettingen av denne nasjonalparken var først og fremst de vernekvalitetene knyttet til det spesielle naturmangfoldet. Det gjelder hovedsakelig det spesielle biologiske mangfoldet, men også de kvartærgeologiske avsetningene som finnes på store områder i nasjonalparken.

I forbindelse med verneprosessen, gikk arbeidsgrensene et godt stykke lenger nordover enn det dagens grense gjør. Begrunnelsen for at Muru-området også ble vurdert vernet, er det rike naturmangfoldet som finnes i fjellbjørkeskogen i liene og barskogen i dalbunnen i området. Det er en naturlig fortsettelse av den floraen og faunaen som finnes inne i nasjonalparken.

Med tanke på at Lierne nasjonalpark er relativt liten, er det naturlig at mulige utvidelser av nasjonalparken kan bli vurdert i framtiden, på lik linje med den fortløpende vurderingen som gjøres for andre norske verneområder. Etter hvert som ny kunnskap om naturmangfoldet erverves og verneperspektivene endres, er områdene nord for nasjonalparken høyst aktuelle utvidelsesområder i så måte.

Derfor mener Naturvernforbundet at regulering av Fiskløysa må unngås. En lengde-utvidelse av veien på hele 700 m og anleggsbredde på 20 m, vil komme i konflikt med behovet for å bevare vegetasjonen og naturmangfoldet for øvrig inngrepsfritt. Det vil kunne hindre mulige framtidige utvidelser av Lierne nasjonalpark. I konsesjonssøknaden og fagrapporten drøftes dette perspektivet ikke i det hele tatt. Heller ikke avbøtende begrensninger på omfanget av de permanente veiutvidelsene som omsøkes.

6. Etablering av permanent, åpen vei vil medføre betydelige forstyrrelser for dyrelivet i området.

I dag er det omsøkte konsesjonsområdet ikke berørt av store tekniske inngrep, med unntak av skogsbilvegen i vest- og sørvestenden av Murusjøen. Dyre- og plantelivet er stort sett skjermet for forstyrrelser og trussel om forringelser. Dersom vegen forlenges permanent med 700 m, vil situasjonen endre seg betydelig både i selve konsesjonsområdet og store deler av naboombådene. Støybelastningen vil kunne øke merkbart. Med tanke på erfaringer vi har fra tilsvarende saker tidligere, vil det i framtiden også kunne komme søknader om ytterligere forlengelse av anleggsvegen oppover i lia til inntakspunktet for rørgata og dermed også nærmere nasjonalparkgrensen. Det vil i neste omgang lett kunne medføre press om at vegutvidelsene åpnes for generell motorisert ferdsel både sommer og vinter. Begrunnelsen vil kunne være at det allerede er gjort store tekniske inngrep i området og at den økte motoriserte ferdselen vil medføre små tilleggsbelastninger til de inngrepene og forstyrrelsene som allerede er gjort.

Naturvernforbundet registrerer at det i konsesjonssøknaden brukes forsiktige og uforpliktende formuleringer om ferdselsbegrensninger etter at en eventuell konsesjon er realisert. Sweco AS drøfter heller ikke dette som mulige avbøtende tiltak i sin fagrapport. Naturvernforbundet synes dette er merkelig, men det kan skyldes manglende kjennskap til NML § 10 og manglende bevissthet om sumvirkninger av inngrep i økosystemer både på kort og lang sikt. Vi ber NVE om vurdere dette grundig når konsesjonssøknaden behandles.

7. NML § 10 om sumeffekter av inngrep og forstyrrelser i økosystemene i området.

Etablering av ny anleggsvei i fortsettelsen av eksisterende vei og anleggelse av rørgate, vil påvirke vegetasjonen betydelig negativt både i anleggsfasen og på permanent basis for ettertiden. Det opplyses i søknaden at de tekniske inngrepene i anleggsfasen vil ha en bredde på opp mot 20 m gjennom vegetasjonen. De vil imidlertid også medføre dype strukturendringer i jordbunnen og endre vekstforholdene for plantelivet og dermed artssammensetningen i de lokale plantesamfunnene. Selv om inngrepene skal revegeteres naturlig med stedegne plantearter, vil endringene i jordstrukturen ha lang varighet i tid.

Fagrapporten fra Sweco AS ble utarbeidet i 2008 og dermed før den nye NM-Loven ble vedtatt. § 10 er en ny paragraf i natur- og miljøvernlovgivningen, som skal sikre at store inngrep i økosystemene blir sett i sammenheng og ikke behandles hver for seg. § 10 sier følgende om økosystembelastninger:

NML § 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning).

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

I og med at NML ble vedtatt etter at fagrapporten ble utarbeidet, er forpliktelsene i § 10 i svært liten grad behandlet. I nærområdet der det søkes om konsesjon, er de tekniske inngrepene få og små, med unntak av den relativt korte skogsbilvegen sørvest for Murusjøen.

Vest for konsesjonsområdet går det imidlertid flere skogsbilveger på kryss og tvers og bryter opp sammenhengen i landskapet. Vinterstid er snøscootertrafikken fra FV 74 og opp mot

nasjonalparkgrensa i nordvest stor. Med den følger også betydelig støy, som fordeler seg jevnt ut over vinteren og våren.

Vi vurderer det slik at omfanget av inngrep og støybelastninger allerede er store nok i området til å avvise konsesjonssøknaden.

8. Reindrift.

Området benyttes jevnt av et felles svensk/norsk reinbeitelag, selv om tyngden av rein normalt befinner seg i Lutterdalen, der de avblåste rabbene er mer tilgjengelig som beite for reinen.

Hilsen
Naturvernforbundet i NT

Rune Logstein
(leder)

Oskar Folland
(saksbehandler)

Mobil: 46611745

E-post: oskar.folland@ntebb.no